

Carles Hug de Borbó i Parma (París, 1930) pertany a la branca carlina dels borbons. És, de fet, cosí del rei Joan Carles. Als anys seixanta Franco va valorar la possibilitat que fos l'hereu de la corona espanyola, però finalment, a causa de les seves idees federalistes, el va expulsar d'Espanya. Tanmateix, Carles Hug mai no ha renunciat als seus drets dinàstics.

“Les autonomies no són un dret reconegut, sinó atorgat”

Com viu en l'actualitat la seva família el desterrament que li va imposar Franco l'any 1968?

—Miri, el fet que durant molts anys tinguéssim prohibida l'entrada a Espanya ens va obligar primer de tot a viure a l'estranger, però també va fer molt difícil que ens poguéssim comunicar amb la societat espanyola, perquè, de fet, també es trobava incomunicada. La repressió franquista va ser més perjudicial per al poble espanyol que per a mi personalment.

—Els carlistes, però, van lluitar en el bàndol nacional i van donar suport a Franco...

—El carlisme no va fer la guerra amb Franco, sinó amb el *movimiento nacional*. El general Mola i el meu pare, Xavier de Borbó, partint de la base que la situació a Espanya l'any 1936 era caòtica, es van posar d'acord que calia un *alzamiento*. La condició per fer-ho, tanmateix, havia de ser no parlar de monarquia ni de quina seria la forma de govern fins que no s'establís un sistema democràtic.

—Aquest mes de maig ha fet 30 anys de la mort de dos dels seus seguidors a Montejurra, sense que hagin estat jutjats els culpables. Què queda per aclarir?

—Els culpables no es van jutjar perquè amb l'arribada de la democràcia vam acceptar que no es podien perse-

guir els crims anteriors a la Constitució. Crec que la llei d'amnistia va ser una llei prudent i necessària, tot i que jo ho vaig lamentar perquè m'hauria agradat portar a més d'un davant d'un tribunal, fins i tot a Fraga Iribarne.

—Quina implicació va tenir Fraga, aleshores ministre de Governació del govern d'Arias Navarro, en els successos de Montejurra?

—Fraga va organitzar el conflicte a Montejurra; hi va enviar la Guàrdia Civil i va donar les ordres d'obrir foc. A Adolfo Suárez li va tocar aparèixer com el criminal. Suárez mateix em va explicar que no tenia ni idea del que estava passant, que Fraga li va passar una nota dient-li que prenguéssim el comandament perquè havia de sortir de viatge.

—Quines eren les motivacions que van portar Fraga, segons vostè, a organitzar aquell atac contra els seus simpatitzants carlistes a Montejurra?

—Fraga tenia un caràcter molt dur i violent. Una concepció de l'estat que no fos militarista li semblava malament. En teoria era un demòcrata, però a la pràctica no. L'endemà de la mort de Franco ja deia que sempre havia estat un demòcrata. Crec que, en el fons, el que Fraga desitjava era arribar a prendre el poder a l'estat.

—En aquell moment vostè va abandonar el Partit Carlista. Per què?

—La continuïtat política del carlisme era impossible perquè en aquell moment el Partit Carlista no havia estat legalitzat. Si el partit no podia actuar en la legalitat, no tenia sentit que jo en fos el president. Ni tan sols m'havien reconegut la nacionalitat espanyola. Vaig deixar el partit perquè vaig considerar que em convertia en un obstacle per al carlisme.

—De totes maneres, vostè continuava reivindicant els seus drets dinàstics...

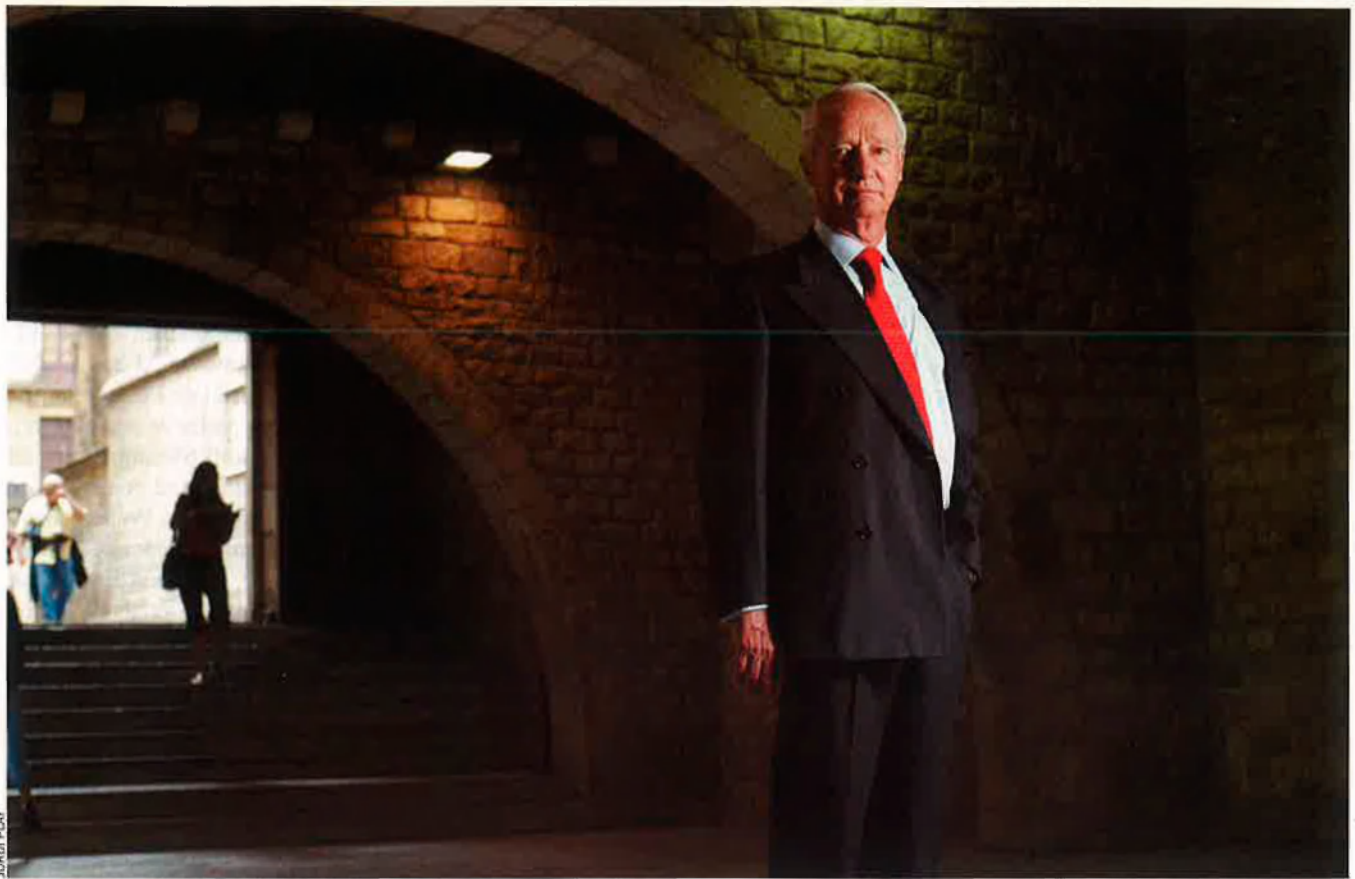
—Potser hi havia temor davant d'això. També ho temia un sector del franquisme que volia mantenir el *movimiento* com a base de la construcció de l'estat, cosa que nosaltres rebutjàvem. Aquest sector buscava eliminar-me del joc, perquè no hi hagués aquesta altra interpretació.

—Hi ha qui veu difícil la continuïtat de la monarquia després del rei Joan Carles i, fins i tot, es diu que, arribat el moment, es podria reobrir el debat sobre la república. Vostè veu futur a la monarquia espanyola?

—Crec que no es poden plantejar els problemes en els termes de si es vol o no es vol. Actualment la societat ha arribat a un moment d'equilibri, i quan això succeeix, cal intentar que progressi en aquest sentit.

—La monarquia, però, no és una institució anacrònica en l'actual Europa?

—La monarquia ha estat sempre anacrònica, o si vol, ucrònica; mai no ha estat lligada a un concepte temporal. Però, en països com Holanda, Bèlgica, Anglaterra, Suècia o Dinamarca hi ha monarquies que tenen una funció, tot i que, a vegades, difícil de definir. Contràriament al que pensa molta gent, la monarquia té un paper invisible però important; almenys en els països que jo conec. És el que es pot anomenar diàleg informal. El rei té la possibilitat de parlar amb el Govern d'una manera infor-

JORDI PUJOL

mal, sense passar pel Parlament, ni per la premsa. Al meu parer aquest és un paper molt important perquè a vegades les decisions de l'estat es bloquegen i, en això, el diàleg amb la monarquia hi pot ajudar.

—Així, per al futur, vostè veu el príncep Felip com a successor de Joan Carles?

—Això ho preveu la Constitució. Però no solament això, crec que serà acceptat pel fet que Joan Carles ha demostrat ser un home molt prudent i molt més constructiu del que la gent esperava. No va ser realment un successor de Franco. La monarquia ja no és un obstacle per a l'evolució de la societat.

—En aquest futur, vostè continuarà insistint sobre els seus drets a la corona espanyola?

—No és un problema de drets. Els meus drets històrics són els de complir amb el meu deure; el deure d'ajudar a fer progressar el país. El deure dels membres de la família reial, estiguin o no al poder, és ajudar a l'evolució positiva de la societat.

—El carlisme va néixer com a protesta per l'abolició de la llei sàlica, establerta per Felip V, que impedia a les dones de regnar. Com veu una possible reforma de l'actual Constitució per equiparar els drets dinàstics a dones i homes?

—Miri, la separació d'homes i dones

és una visió molt del segle XIX, derivada del poder de la burgesia, que era moralista i, a més, exclouia de la democràcia les dones i els que no tenien diners. Això són característiques del segle XIX, injustes i culpables de totes les revolucions.

—Vostè és un defensor del federalisme. Com hauria de ser una Espanya federal?

—Un model construït de baix cap a dalt. Cada vegada el model alemany i el suís arrela més a Europa, perquè la gent s'adona que si no té més responsabilitat a àmbit local, es genera una societat dependent de l'estat. I les nacions històriques caldrà que siguin respectades per l'estat, com preveu el projecte de nou Estatut de Catalunya.

—Creu que les comunitats anomenades històriques, com el País Basc o Catalunya, haurien de tenir més poder?

—Això s'anirà produint de manera natural. La societat moderna i la globalització fan que la gent tingui coses a dir, i com que no pot arribar als nivells més elevats, els mecanismes més propers es converteixen en els més necessaris. L'estat nació està en procés de desaparició.

—Un altre dels trets del carlisme és la defensa dels furs, gràcies als quals el País Basc i Navarra tenen avui en dia un millor finançament. El model

del concert econòmic hauria d'estendre's a les altres comunitats?

—Potser no el model basc i navarrès, però sí el concepte que cada part del país ha de tenir una autonomia suficient per tenir l'estat com a representació seva i no ser un representant de l'estat. En el model actual, les autonomies són concedides, és a dir, no són un dret reconegut, sinó atorgat.

—Recentment vostè ha participat en un acte organitzat pels Amics de la Història del Carlisme de Catalunya, commemorant els cent anys de Solidaritat Catalana; una coalició en què els carlins van participar. Com veu el catalanisme en l'actualitat?

—Aquí és on es veu el fenomen humà. Respectar els sentiments de les comunitats és molt important. Per això la meua obsessió és no crear antagonismes. La necessitat de la societat catalana, valenciana, il·lenca, basca o andalusa és que l'estat no els sembli un ser repressiu, sinó protector.

—Creu que amb el Govern socialista actual Espanya avança en el reconeixement de la diversitat nacional?

—Tot el que comporti intentar treure antagonismes és positiu. Cal respectar el fet que en la societat existeixen aquests sentiments profunds i que són constructius.

Xevi Camprubi